

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005383

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-10-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голубець Володимир Іванович

2. Volodymyr I. Holubets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-9093-9632

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 16-10-2026

Спеціальність за освітою: Музеезнавство, пам'яткознавство

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14488

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21, 03.09.31

Тема дисертації:

1. Соціально-економічне і культурне життя Львова в період російської окупації (вересень 1914–червень 1915 рр.)
2. Socio-economic and cultural life of Lviv during the Russian occupation (September 1914 - June 1915)

Реферат/анотація:

1. У дисертації досліджено соціально-економічне і культурне життя Львова під час російської окупації (293 дні: 3 вересня 1914 – 22 червня 1915 рр.), вплив війни й окупаційної влади на життя містян і біженців. В історіографії бракує комплексних праць із теми, оскільки вивчалися Галицька битва, репресії проти українства і загальні риси режиму. Окремі аспекти вивчали очевидці (Б. Януш, І. Крип'якевич, А. Бек, М. Хлямтач, С. Росовський, Ю. Бялиня-Холодецький) і сучасні вчені: С. Орлик (фінанси, «сухий закон»), О. Винник (повсякдення, їдальні), О. Дудко, О. Перелигіна (театри, музеї), В. Качмар (університет), Г. Крамаж (магістрат і Т. Рутовський, але без соціально-економічної і культурної сфер), що зумовлює актуальність теми. Джерельну базу склали фонди ЦДІАК України (ф. 361, 363), ЦДІАЛ України (ф. 55, 318, 694) і ДАЛО (ф. 3, 27, 269), збірники «Dokumenty urzędowe okupacji rosyjskiej Lwowa», «Odezwy i rozporządzenia z czasów okupacji rosyjskiej Lwowa 1914–1915», «Велика війна 1914–1918 рр. і Україна» (телеграми і циркуляри Г. Бобринського, дані про єврейський погром у вересні 1914 р., рапорти голів повітів), звіти («Звіт Львівського міського

продовольчо-благочинного комітету», «Короткий звіт діяльності Дирекції народних училищ Галичини» та ін.), статистика («Lwów w cyfrach», «Wiadomości statystyczne o mieście Lwowie 1912–1922»), преса («Kurjer Lwowski», «Wiek Nowy», «Słowo Polskie», «Gazeta Wieczorna», «Львовский вѣстникъ», «Прикарпатская Русь») та мемуари. Методологія базується на принципах історизму, об'єктивності, науковості, всебічності, системності, комплексності й антропологічному підході (історія повсякдення). Застосовано загальнонаукові (аналіз, синтез, індукція, дедукція, математичні) та спеціально-історичні методи (історико-порівняльний, історико-системний, проблемно-хронологічний, історико-генетичний). Звіти росіян верифіковано даними магістрату і преси. У першому розділі розглянуто історіографію, джерела і методологію, у другому – міське господарство. Із 4353 дрібних і середніх підприємств (1910 р., головню будівельних, харчових, алкогольних) через виїзд власників, брак сировини і «сухий закон» більшість зупинилася (особливо гуральні), хоч частина харчових адаптувалася. Попри брак палива, водогін, газівня й електростанція діяли завдяки реквізованому вугіллю з Ходорівського цукрозаводу, переходу електростанції на нафтопродукти і довозу вугілля з Росії. Через евакуацію банків заморозили зарплати і пенсії; брак монети магістрат долав емісією забезпечених майном міста бон (1 і 100 крон) для виплати боргів поряд із рублями. Штучний курс рубля (3,33 крони при ринковому 2,20–2,50) породив спекуляції та сплату боргів банкам дешевими рублями. Розглянуто торгівлю, динаміку і фіксацію цін, міські крамниці й ріст самогоноваріння. У третьому розділі розкрито соціально-економічне становище львів'ян та організацію допомоги магістратом і окупаційною владою: постачання провізії й м'яса, динаміку карткової системи для малозабезпечених і обсяги виданих продуктів. Висвітлено роботу й фінансування безкоштовних їдалень, кількість виданих порцій і чаю та роль Т. Рутовського в їх забезпеченні через співпрацю з росіянами. Вивчено ринок праці, безробіття і фортифікаційні роботи. Карткова система, їдальні й часткова виплата зарплат і пенсій у 1915 р. запобігли гуманітарній катастрофі. У четвертому розділі досліджено освіту і культуру: закриття шкіл, курси російської мови, літератури й історії для вчителів, підконтрольне відновлення польських приватних шкіл у січні 1915 р. У вищих школах (Університет ім. Франца І, Політехніка, Торговельна і Ветеринарна академії) попри розміщення шпиталів провели випускні іспити, а в. о. ректорів А. Бек і М. Тулье зберегли майно й бібліотеки. Висвітлено роботу музеїв, обшуки в українських установах і роль О. Чоловського та І. Свенціцького, які саботажем евакуації і переховуванням у сховищах врятували збірки (крім вивезеного в Росію музею Ставропігійського інституту і нищень у музеї НТШ). Показано роботу театрів і кінотеатрів під цензурою росіян, закриття українських театрів і діяльність приватних сцен за дозволами. У висновках доведено, що завдяки магістрату і Т. Рутовському Львів зберіг значну автономію і життєздатність, а росіяни забезпечували місто як для уникнення гуманітарної катастрофи, так і через ідеологічне трактування Львова як «російського міста». Результати придатні для підготовки монографій, курсів у ЗВО і гімназіях, розробки екскурсій і виставок, а в умовах сучасної війни розкривають мету й засоби окупаційної влади. Працю апробовано на 4 конференціях, 2 семінарах і 2 публічних лекціях, опубліковано в 5 статтях і 4 тезах. Дисертація містить вступ, 4 розділи, висновки, список джерел і літератури та додатки.

2. The dissertation examines the socio-economic and cultural life of Lviv during the Russian occupation (293 days: September 3, 1914 – June 22, 1915) and the impact of war and occupation on locals and refugees. Historiography lacks comprehensive studies on this topic, focusing on the Battle of Galicia, anti-Ukrainian repressions, and general regime features. Aspects were studied by eyewitnesses (B. Janusz, I. Krypiakewych, A. Beck, M. Chlamtacz, S. Rossowski, J. Białynia-Chołoddecki) and modern scholars: S. Orlyk (finances, prohibition), O. Vynnyk (daily life, soup kitchens), O. Dudko, O. Perelyhina (theaters, museums), V. Kachmar (university), and H. Kramarz (Magistrate and T. Rutowski, omitting socio-economic and cultural life), proving its relevance. Sources include files from TsDIAG (f. 361, 363), TsDIAL (f. 55, 318, 694), and DALO (f. 3, 27, 269); collections ("Dokumenty urzędowe okupacji rosyjskiej Lwowa", "Odezwy i rozporządzenia z czasów okupacji rosyjskiej Lwowa 1914–1915", "The Great War of 1914–1918 and Ukraine": G. Bobrinsky's telegrams/circulars, September 1914 Jewish pogrom data, county chiefs' reports); reports ("Report of the Lviv Municipal Food and Charity Committee", "Brief Report of the Directorate of Folk Schools of Galicia", etc.); statistics ("Lwów w cyfrach", "Wiadomości statystyczne o mieście Lwowie 1912–1922"); press ("Kurjer Lwowski", "Wiek Nowy", "Słowo Polskie", "Gazeta Wieczorna", "Lvovskii Vestnik",

"Priкарпатська Рус"); and memoirs. Methodology rests on historicism, objectivity, scientific rigor, comprehensiveness, systemic analysis, and the anthropological approach (everyday life history). General scientific (analysis, synthesis, induction, deduction, mathematical) and historical methods (comparative, systemic, problem-chronological, genetic) were used. Russian reports were verified via Magistrate data and press. Chapter 1 covers historiography, sources, and methodology; Chapter 2 – the city economy. Of 4,353 small/medium firms (1910, mainly construction, food, alcohol), most halted due to owners' flight, material shortages, and prohibition (especially distilleries), though some food firms adapted. Despite fuel shortages, waterworks, gasworks, and the power plant ran on coal requisitioned at the Khodoriv sugar plant, oil products at the power plant, and coal from Russia. Bank evacuations froze wages and pensions; the Magistrate eased coin shortages with city-backed 1- and 100-kroner vouchers to pay arrears alongside rubles. The artificial ruble rate (3.33 kronen vs. 2.20–2.50 market rate) fueled speculation and loan repayments in cheap rubles. Trade, price dynamics/caps, city shops, and illicit alcohol are also examined. Chapter 3 explores socio-economic conditions and relief by the Magistrate and occupiers: food/meat supply, ration cards for the needy, and distributed provisions. It details the work and funding of free soup kitchens, portions of food and tea served, and T. Rutowski's role in supplying them through Russian cooperation. The labor market, unemployment, and fortification works are studied. Ration cards, soup kitchens, and partial wage/pension payouts in 1915 averted a humanitarian catastrophe. Chapter 4 analyzes education and culture: school closures, Russian language, literature, and history teacher courses, and the controlled reopening of Polish private schools in January 1915. Higher schools (Franz I University, Polytechnic, Commercial and Veterinary Academies) held final exams despite hosting hospitals; acting rectors A. Beck and M. Thullie saved property and libraries. It covers museums, searches in Ukrainian institutions, and A. Czołowski and I. Svientsitskyi, who saved collections by sabotaging evacuation and hiding items (except the evacuated Stauropegion Museum and damaged NTSh Museum). Theaters and cinemas under censorship, closed Ukrainian theaters, and permitted private stages are studied. Conclusions prove that via the Magistrate and T. Rutowski, Lviv kept wide autonomy and viability, while Russians supported it to avoid a humanitarian catastrophe and frame Lviv as a "Russian city." Findings apply to monographs, university/gymnasium courses, tours, and exhibitions, and clarify occupation goals and methods in the current war. Results were presented at 4 conferences, 2 seminars, and 2 public lectures, and published in 5 articles and 4 proceedings. The thesis has an introduction, 4 chapters, conclusions, references, and appendices.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Голубець, В. "Продовольче забезпечення Львова під час російської окупації (вересень 1914–червень 1915 рр.)". Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. №24 (2023). 318–332. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/fhi.2023.24.4031>
- 2. Голубець, В. "Шкільництво у Львові під час російської окупації (вересень 1914 – червень 1915 рр.)". Проблеми слов'язнознавства. №72 (2023). 62–71. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/sls.2023.72.4857>
- 3. Голубець, В. "Музеї Львова під час російської окупації (вересень 1914–червень 1915 рр.)". Актуальні питання гуманітарних наук. 2025. №87, том. 1 (2025). 39–45. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/87-1-5>
- 4. Голубець, В. "Львівська газівня: функціонування закладу в умовах російської окупації (вересень 1914–червень 1915 рр.)". Етнічна історія народів Європи. №77 (2025). 110–116. DOI:

<https://doi.org/10.17721/2518-1270.2025.77.10>

- 5. Holubets, V. "Za duzo, by umrzeć, za mało, by wyżyć". Funkcjonowanie tanich i bezpłatnych jadłodajni we Lwowie w latach 1914-1915". Krakowskie pismo kresowe. №17 (2025). 75–90. DOI: <https://doi.org/10.12797/KPK.17.2025.17.03>
- 6. Голубець, В. Криміногенна ситуація в окупованому Львові (вересень 1914 – червень 1915 рр.). Історичні пам'ятки Галичини: матеріали VIII краєзнавчої конференції (м. Львів, 3 травня 2023 р.). Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023. С. 200–204.
- 7. Голубець, В. Цензурування львівської преси у час російської окупації (вересень 1914–червень 1915 рр.). Велика Війна 1914–1918 рр. Перспективи дослідження: збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції (м. Київ, 15 листопада 2024 р.). Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2024. 113–115.
- 8. Голубець, В. До питання перебування військовополонених збройних сил Австро-Угорщини у Львові протягом російської окупації міста (вересень 1914 р.–червень 1915 рр.). Осінь середньовіччя (з нагоди 240-річчя із часу створення кафедри загальної історії Львівського університету): збірник матеріалів наукової конференції студентів, аспірантів та молодих дослідників. Львів: ЛНУ ім. І. Франка. 364–369.
- 9. Голубець, В. Вплив російської окупації на систему львівського шкільництва (вересень 1914–червень 1915). Історичні пам'ятки Галичини: матеріали IX краєзнавчої конференції (м. Львів, 16 травня 2025 р.). Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2025. 127–129.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0124U002228

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мрака Ігор Богданович

2. Ihor B. Mraka

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9681-5225

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=Prb5-BUAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хома Іван Ярославович
2. Ivan Y. Khoma

Кваліфікація: д. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4607-7065

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57217113868; Web of Science Researcher ID: J-4139-2018;
<https://scholar.google.com/citations?user=SRjf62wAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Королько Андрій Зіновійович
2. Andriy Z. Korolko

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7435-5806

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: Z-1663-2019; Scopus Author ID: 57218453991

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сова Андрій Олегович
2. Andriy O. Sova

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0548-4975

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57387804300;
<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=6-ICOTsAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського

Код за ЄДРПОУ: 34606048

Місцезнаходження: вул. Костюшка, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство молоді та спорту України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калиняк Лев Дмитрович

2. Lev D. Kalynyak

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5783-5242

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Голубко Віктор Євстафійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Голубко Віктор Євстафійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жак Ольга Володимирівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна

